

SLOVENSKI GOSPODAR

LIST LJUDSTVU V POUK IN ZABAVO
Z MESEČNO PRILOGO „KMEČKO DELO“

Izhaja vsako sredo
Cene: Letno din 32—, polletno
din 16—, četrtletno din 9—, ino-
zemstvo din 64—
Poštno-čekovni račun številka 10.603

Uredništvo in upravnništvo: Maribor, Koroška 5.
Telefon 21-13

Cene inseratov: Cela stran
din 2000—, pol strani din 1000—,
četrt strani din 500—, 1/8 strani
din 250—, 1/16 strani din 125—
Mali oglasi vsaka beseda din 1—

Važne zahteve Kmetijske zbornice

Kmetijska zbornica za Slovenijo je zasedala v Ljubljani 4. in 5. januarja. Na tokratnem zasedanju je bilo storjenih več važnih sklepov, kateri se nanašajo na splošno izboljšanje ter povzdigo kmečkega stanu. Najvažnejša zahteva zbornice je, da se zasliši njeno mnenje obvezno pri vseh zakonih, kateri zadevajo kmeta. Vsak novi kmečki zakon bi naj pregledala in oddala o njem svoje mnenje pred obravnavanjem v skupščini Kmetijska zbornica. Zbornica se je zanimala tokrat že za novi ljudskošolski zakon. Na izdelavo tega zakona bi morala imeti Kmetijska zbornica znaten vpliv. Pouk o kmetijstvu naj se po naših šolah potroji in naj bo učni predmet na učiteljskih. Nujna potreba je ustanovitev kmetijske srednje šole na Slovenskem ter še več kmetijskih nižjih šol. Zbornica za-

hteva od banske uprave poseben odbor strokovnjakov, ki bo proučil kakovost zemlje, da bo kmet vedel, kaj naj najbolj dobičkanosno prideluje na svojem zemljišču. Četrtnina slovenske zemlje je močvarna, katero bo potrebno usposobiti za kmetijstvo s kreditom 200 milijonov dinarjev in po skrbnem načrtu v dobi 20 let. Okrajni kmetijski odbori naj dobijo pravico do lastnih letnih proračunov z dohodki iz davčnih virov. Proračune bi naj predlagali odbori v odobritev banski upravi. Nujna stara je zahteva zavarovanja za starost in onemoglost. Tozadevno se naj ustvari za vso državo zakonski okvir, v katerega bo vstavila banovina s sodelovanjem Kmetijske zbornice slovenskim razmeram odgovarjajoča rešila.

Pobotanje med Nemčijo in Poljsko

Poljska je bila užaljena, ker ni bila objavljena v München, kjer so sklenili zastopniki štirih velesil odstop sudetskih krajev Nemčiji. Poljakom nista ugodili Nemčija in Italija, da bi bili dobili po novi razmejitvi na Češko-Slovaškem skupno mejo z Madžari in bi bili na ta način Rusini iz poprej češko-slovaške Podkarpatske Rusije razdeljeni med Poljsko in Madžarsko. Radi naštetih nesoglasij je Poljska izmenjala z ruskimi sovjeti nekaj prijateljskih izjav, na katere je odgovorila Nemčija z načrtom osnovanja velike Ukrajine, v kateri bi bilo združenih 40 milijonov Ukrajincev, kateri so danes raztepeni na štiri države in bi bili seve politično in gospodarsko odvisni od Nemčije. Uresničenje velike ukrajinske države se je prestra-

šila Poljska. Ob novem letu je bil dosežen med Poljsko in Nemčijo nov sporazum. Poljski zunanji minister Beck je obiskal dne 1. januarja nemškega kanclerja Hitlerja v Obersalzbergu pri Berchtesgadenu na Bavarskem. Becka je sprejel Hitler z vojaškimi častmi, na kar so se začeli razgovori, katerih se je udeleževal tudi nemški zunanji minister Ribbentrop. Ribbentrop in Beck sta nadaljevala pogajanja po odhodu iz Hitlerjevega gradu v Münchenu, od koder se je vrnil Beck nazaj v Varšavo. Poljska in Nemčija sta se pobotali ob času, ko je ležal na mrtvaškem odru Roman Dmowski, voditelj opozicije na Poljskem, nizprosen protivnik Nemčije in poljske vlade, ki je pod rajnim maršalom Pilsudskim iskala zblizanja z Nemci in opore proti ruskim sovjetom.

Obvezna delovna služba za dekleta v Nemčiji

Nemčija je uvedla z dnem 1. januarja 1939 obvezno enoletno delovno službo za dekleta pod 25 let. Vsaka neporočena ženska, star pod 25 let, ki išče zaposlenja, se bo morala za bodoče izkazati, da je prebila eno leto v nemški delovni službi, in sicer v stroki za poljedelstvo in gospodinjstvo. Brez tega spričevala ne bo dobila nobena ženska zaposlitve ne v državni in ne

v zasebni službi. Po novi naredbi bo v Nemčiji vsako leto na razpolago 300 do 400 tisoč dekliških delovnih moči, katere bodo poceni, na drugi strani pa se bo mlajši ženski spol oprijel dela v poljedelstvu in gospodinjstvu in bo zapustil pisarne ter tovarne. Nemčija hoče z omenjeno najnovejšo uredbo v okviru gospodarske štiriletke prenoviti državo.

Dve hudi nesreči na Francoskem

V soboto, dne 7. januarja, se je zgodila v francoskih Alpah smučarska nesreča, katera je zahtevala sedem smrtnih žrtev. Sprožil se je snežen plaz, kateri je podsul sedemčlansko skupino smučarjev. Do ponedeljka so izkopali pet ponesrečencev, med temi tri smučarje in dve smučarki.

Plaz še pokriva dva vodnika. — Letalo, katero je opravljalo blagovni promet med Zürichom (Švica) in Parizom, je treščilo dne 8. januarja na tla 200 metrov od francoske železniške postaje La Chapelle en Cerval. Pet ljudi je pri tem bilo ubitih, ranjenih pa je 12.

Mir — nada Evrope

Na praznik nedolžnih otročičev je preteklo 30 let, od kar je ogromen potres razdejal Messino, glavno mesto Sicilije (v južni Italiji). Mirno so ljudje snivali v naročju blagodejnega sna novemu dnevu naproti. Naenkrat pa se v jutru 28. decembra 1908 strahovito stresse zemlja ter požira v svoje odprto žrelo hiše in cerkve, ljudi in drevesa. Morje se dvigne iz svoje struge kakor ogromna kača in vrže svoje mrzle valove preko mestnih ulic in njih prebivalcev. Stirideset sekund je trajalo divjanje razbesnele zemeljske sile, učinek pa je bil strahovit: vse mesto v razvalinah, od 160.000 prebivalcev Messine 140 tisoč mrtvih.

Človeštvo se je zdrznilo nad silovitostjo messinskega potresa in njegovimi katastrofalnimi posledicami. So pa druge katastrofe, ki so slične zemeljskemu potresu, pa imajo še strahotnejše posledice kot taki potresi, ker zadenejo ne samo kakšno pokrajino ali državo, marveč več držav in narodov. To so vojne. Ni še bilo preteklo šest let od messinske katastrofe, že se je zgodila mnogo večja in usodnejša, ki je zadela evropsko človeštvo in ves svet: svetovna vojna. Na njenih posledicah trpijo evropski narodi še danes ter bodo v naprej trpeli.

Ob koncu svetovne vojne v jeseni 1918 se je evropsko človeštvo zedinilo v sklepu in vzkliku: Nikdar več vojne! Svetovna vojna je idejo vojne ubila! Ko pa se je po sklepu svetovne vojne 20. leto komaj nagnilo v leton, se je možnost nove vojne prikmaknila v največjo bližino. Bilo je to v mesecu septembru 1938, ko je evropski mir visel na tanki niti. Spor med narodno-socialistično Nemčijo in Češko-Slovaško radi sudetskih Nemcev je prikel do tako visoke stopnje, da je skoro prekiel oboroženega spopada. Da reši mir, je angleški ministrski predsednik Chamberlain pohitel v Monakovo. Monakovski sestanek prvih zastopnikov Nemčije, Italije, Anglije in Francije in tam sklenjeni sporazum z dne 29. septembra je rešil mir v Evropi.

Z monakovskim sporazumom je bilo likvidirano vprašanje sudetskih Nemcev in pa avstrijskih Nemcev, ki si jih je Nemčija priključila že v pomladi 1938. Moč Nemčije je s tem v znatni meri porasla, kakor je pred tremi leti z okupacijo Abesinije porasla moč Italije. S porastjo moči teh dveh avtoritativnih držav je bilo dosežanje ravnotežje sil v Evropi spremenjeno. Dozdevalo se je, da bo Anglija odstopila od branitve ravnovesja v Evropi ter pristala na premoč Nemčije, da bi se mogla tem bolj posvetiti obrambi ravnovesja na svetu. Toda angleški ministrski predsednik Chamberlain je izjavil, ko je